Yatırım Bonosunda Avalist

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi Ankara BAM 22. Hukuk Dairesi	15.12.2025	Kaldırma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/1085	2025/1555	TTK 702, TTK 778, İİK 72, HMK 353/1-a-6

ÖZET

Kâr paylı yatırım için verilen paranın güvencesi olduğu ileri sürülen bonoda avalist, temel ilişkinin geçersizliğini ileri süremez; ancak borcun ödendiğini savunabilir. Ödeme belgeleri değerlendirilmeden verilen ret kararı kaldırıldı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/yatirim-guvencesi-bonoda-avalistin-odeme-savunmasi-bam-2025-1555/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ BAM 22. HUKUK DAİRESİ

T.C.

ANKARA

BÖLGEADLİYEMAHKEMESİ

22. H U K U K D A İ R E S İ

ESAS NO : 2024/1085 (KABUL KALDIRMA)

KARAR NO : 2025/1555

TÜRKMİLLETİADINA

İSTİNAFKARARI

BAŞKAN : ... (...)

ÜYE : DR.... (...)

ÜYE : ... (...)

KATİP : ... (...)

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : ANKARA 5. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ : 30/05/2024

ESAS-KARAR NO : 2022/802 E 2024/459 K

DAVANIN KONUSU : Menfi Tespit

KARAR TARİHİ : 15/12/2025

YAZILDIĞI TARİH : 15/01/2026

Taraflar arasında yukarıda bilgileri belirtilen kararın Dairemizce incelenmesi davacı vekili tarafından istenmiş, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 352.maddesi uyarınca, yapılan ön inceleme sonucu, istinaf dilekçesinin süresi içinde verildiği ve eksiklik bulunmadığı anlaşıldığından inceleme aşamasına geçilmiştir. İncelemenin dosya üzerinde yapılmasına karar verildi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ

İDDİANIN ÖZETİ

Davacı vekili, müvekkili aleyhine davalı tarafından Ankara 29.İcra Müdürlüğü'nün 2022/18690 E sayılı icra takibinin başlatıldığını, takibe dayanak bonoda müvekkilinin aval veren konumunda olduğunu, dava konusu senedin davalının yatırım amaçlı keşideci ...'e gönderdiği paraların güvencesi olarak talep edilmiş bir belge olduğunu, müvekkilinin, davalı ile olan samimiyetine güvenerek senedi keşideciye imzalattığını ve kendisinin de kefil olarak yer aldığını, davalı ile ... arasındaki ilişkinin 2018 yılının sonlarına kadar sorunsuz ilerlediğini, ... tarafından her ay kar payı adı altında davalı ...'e yüklü miktarda paralar gönderildiğini, 2018 yılı sonlarına doğru kar payını birkaç ayda bir göndermeye başlaması ve son olarak davalının ana parasını göndermekte gecikmesi üzerine taraflar arasında anlaşmazlıklar yaşandığını, çeşitli riskleri içinde barındıran bu sistemin memnuniyetsizliğe döndüğü zaman davalının haksız bir şekilde müvekkilini de bu işten sorumlu tuttuğunu ve gerçek bir borç ilişkisini karşılamayan senedi icra kanalıyla tahsile kalkıştığını, senedin düzenlenmesine yol açan temel ilişkinin geçersiz olması nedeniyle bononun tamamen iptaline karar verilmesi, mümkün değilse de ... ... tarafından davalıya iade edilen bedellerin senet bedelinden mahsubu ve senedin iade edilen tutarlar nispetinde kısmen iptali gerektiğini belirterek müvekkilinin, keşidecesi ... ..., 29/01/2018 düzenleme, 31/12/2019 ödeme tarihli, 2.000.000,00 TL bedelli bono sebebiyle davalıya borcu bulunmadığının tespitine, Ankara 29. İcra Müdürlüğü'nün 2022/18690 E. sayılı takibinin iptaline, mümkün değilse keşideci tarafından davalıya iade edilen tutarlar nispetinde takibin kısmen iptaline ve kötü niyet tazminatına hükmedilmesini talep ve dava etmiştir.

SAVUNMANIN ÖZETİ

Davalı vekili, davacının temel borç ilişkisinin kanuna aykırı olduğu iddiasının yerinde olmadığını, bu iddiaların borçtan kurtulmak amacıyla hiçbir yazılı delile dayanmayan soyut iddialardan ibaret olduğunu, temel borç ilişkisi geçerli olmasa dahi kambiyo alacağının geçersizliğinden bahsedilemeyeceğini, bononun kayıtsız ve şartsız bir borç ilişkisine dayanılarak verildiğini, bono üzerinde borcun sebebinin gösterilmeyeceğini, borcun sebebi olan temel ilişkiyi gösteren bir açıklamanın senet üzerine yapılamayacağını, aksi halde bononu geçersiz olacağını, müvekkilinin alacağını bonoyu sunarak ispatlamış kabul edileceğini, dava yönünden ispat yükünün borçluda olduğunu, davacı yanın tanık deliline dayanmasına ve müvekkilinin banka hareketlerinin istenmesi taleplerine muvafakatlerinin bulunmadığını bildirerek davanın reddini istemiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ

Mahkemece, toplanan delillere ve tüm dosya kapsamına göre, davacı tarafça, dava konusu senedin davalının, yatırım amaçlı keşideci ...' e gönderdiği paraların güvencesi olarak talep edilmiş bir belge olduğunu ileri sürmüş ise de takip dayanağı senedin ön veya arka yüzünde buna yönelik bir açıklama olmadığı gibi alacaklının senedin gerçek bir borç ilişkisi nedeniyle verilmediği yönünde bir kabul beyanın da bulunmadığı, davacının davaya konu kambiyo senedinin gerçek bir borç ilişkisine dayanmadığına ve bedelsiz olduğuna dair yazılı delil sunamadığı, davacı vekiline yemin hakkının hatırlatıldığı, davacı vekilinin yemin deliline dayanmadığı, tedbir kararının uygulandığı belirtilerek davanın reddi ile davalı lehine kötüniyet tazminatına karar verilmiştir.

İSTİNAF SEBEPLERİ

İstinaf eden-davacı vekili tarafından;

Mahkemece eksik inceleme ve araştırma ile hüküm tesis edildiği, bedelsizlik iddiaları yönünden araştırma yapılmadığı, dosya kapsamına sunulan yazışma örneklerine davalı yanın bir itirazının bulunmadığı, mahkemece doğrudan yemin hakkının hatırlatılmasının hatalı olduğu, bononun gerçek bir borç ilişkisine dayanmamış olması nedeniyle baştan itibaren geçersiz olduğu, karar tarihinden sonra keşideci vasıtasıyla elde edilen dekontlardan görüleceği üzere dava dışı keşideci tarafından davalı hesabına senedin keşide tarihinden sonra peyderpey ödemelerde bulunulduğu, ödeme iddiasının her aşamada ileri sürülebileceği, taraflar arasında başka bir hukuki ilişki bulunmadığından ödemelerin bonoya istinaden yapıldığının kabulü gerektiği, keşideci tarafından yapılan bu ödemeler nedeniyle müvekkilinin de borçtan kurtulacağı, müvekkili aleyhine fazladan kötüniyet tazminatına hükmedildiği bildirilerek başvurulmuştur.

UYUŞMAZLIK KONUSU OLAN HUSUSLAR
Uyuşmazlık takibe dayanak bonoda avalist olan davacının bono nedeniyle borçlu olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE

Dava, İİK'nın 72. maddesine dayalı olarak açılan menfi tespit davasıdır.

İnceleme, 6100 sayılı HMK'nin 355. maddesi uyarınca istinaf dilekçesinde ileri sürülen sebeplerle sınırlı, ancak kamu düzenine ilişkin nedenler resen göz önünde tutularak yapılmıştır.

Dava, Ankara 29. İcra Müdürlüğü'nün 2022/18690 Esas sayılı takip dosyasına konu edilen 29.01.2018 tanzim tarihli, 31.12.2019 vadeli, 2.000.000,00 TL bedelli senet nedeniyle menfi tespit istemine ilişkin olup, takibe dayanak senedin zorunlu unsurları içerdiği, davacının senette aval veren, davalının lehdar, dava dışı ... ...'ün keşideci olduğu anlaşılmıştır.

Davacı yanca dava konusu senedin davalının, yatırım amacıyla keşideci ...' e gönderdiği paraların güvencesi olarak talep edilmiş bir belge olduğu ileri sürmüş olup, davalı yanca davanın reddi talep edilmiştir.

TTK'nın 702. maddesi; "(1) Aval veren kişi, kimin için taahhüt altına girmişse aynen onun gibi sorumlu olur. (2) Aval veren kişinin teminat altına aldığı borç, şekle ait noksandan başka bir sebepten dolayı batıl olsa da aval verenin taahhüdü geçerlidir. (3) Aval veren kişi, poliçe bedelini ödediği takdirde, poliçeden dolayı lehine taahhüt altına girmiş olduğu kişiye ve ona, poliçe gereğince sorumlu olan kişilere karşı poliçeden doğan haklarını iktisap eder." düzenlemesini içermektedir. Aval verenin borcu bağımsız bir borçtur, bir diğer ifade ile fer'î nitelikte değildir. Aval ile teminat altına alınan borç geçersiz olsa bile, aval verenin sorumluluğu devam eder. Aval veren kişinin teminat altına aldığı borç, şekle ait noksandan başka bir sebepten dolayı batıl olsa da, aval verenin taahhüdü geçerlidir. Yani lehine aval verilenin borcu geçersiz olsa bile, aval veren bu geçersizliği ileri süremez. Lehine aval verilenin mevcut olmaması, ehliyetsiz olması ya da imzasının sahte olması hâlinde de aval verenin sorumluluğu devam eder. TTK 702/2 maddesi hükmü gereğince aval veren, sadece kambiyo senedindeki zorunlu şekil eksikliğini ileri sürebilir (20.04.2018 tarihli ve 2017/4 E., 2018/5 K. sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı).

Bununla birlikte aval verenin, senedin teminat altına aldığı borcun karşılığı edimin yerine getirildiğini, borcun kalmadığını, sona erdiğini ileri sürmesi mümkündür (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 28.04.2025 tarihli, 2024/4316 E. ve 2025/2825 K. sayılı kararı). Bu çerçevede dava dosyasına karar tarihinden sonra davacı yanca bir kısım ödeme belgeleri sunulduğu anlaşılmış olup, mahkemece tarafların iddia ve savunmaları ile ödeme belgeleri birlikte değerlendirilerek varılacak uygun sonuç dairesinde bir karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması doğru değildir.

Bu durumda, dava dosyasının kapsamı ile mevcut delil durumu ve ileri sürülen istinaf sebepleri birlikte değerlendirildiğinde; mahkemenin hüküm kurmasını sağlayacak olan tüm esaslı delillerin toplanmamış, mahkemece değerlendirilmemiş olması nedeniyle, davacı vekilinin istinaf başvurusunun açıklanan nedenlerden ötürü kabulüne, yerel mahkeme kararının 6100 sayılı HMK'nun 353/1-a-6.maddesi uyarınca kaldırılmasına ve dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM :Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Davacı vekilinin istinaf başvurusunun KABULÜ ile;

Ankara 5.Asliye Ticaret Mahkemesinin 2022/802 Esas, 2024/459 Karar ve 30/05/2024 tarihli kararının KALDIRILMASINA,

2-HMK.'nin 353/1-a-6.maddesi uyarınca davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye GÖNDERİLMESİNE,

3-İstinaf başvurma harcı dışında alınan istinaf karar ilam harcının istek halinde davacıya İADESİNE,

4-İstinaf yargılaması sırasında duruşma açılmadığından istinaf kanun yoluna başvuran lehine vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,

5-Davacı tarafça yapılan istinaf yargılama giderlerinin ilk derece mahkemesince verilecek nihai kararda dikkate alınmasına,

6-Kararın tebliğinin ilk derece mahkemesince yapılmasına,

HMK'nin 362/1-g maddesi gereğince kesin olmak üzere dosya üzerinden yapılan inceleme sonucu 15/12/2025 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan...

e-imzalıdır

Üye...

e-imzalıdır

Üye...

e-imzalıdır

Katip...

e-imzalıdır

NOT: BU BELGE ELEKTRONİK İMZA İLE İMZALANMIŞ OLUP, AYRICA FİZİKİ OLARAK İMZALANMAYACAKTIR.

"5070 sayılı Kanun m. 5 ve 6098 sayılı TBK m. 15. uyarınca elektronik imza ile oluşturulan belgeler elle atılan fiziki imza ile aynı sonucu doğurur."